

บทที่ 9

การสาธารณสุข

กระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้กำหนดนโยบายด้านการสาธารณสุขของประเทศบรูไน เพื่อที่จะบริการให้ทั่วถึงแก่ประชาชนทุกหมู่เหล่าไม่แบ่งชาติ ภาษา ศาสนา จึงมีนโยบาย “สุขภาพดีเพื่อทุกคน” (Health For All) โดยเน้นระบบการพัฒนาการตรวจรักษาสุขภาพให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชน กระทรวงสาธารณสุขมีรัฐมนตรีว่าการเป็นผู้บริหารสูงสุด ซึ่งมีความรับผิดชอบทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุข นอกจากรัฐมนตรีว่าการแล้วก็ยังมีปลัดกระทรวง ทำหน้าที่ช่วยวางแผนปฏิบัติการและผู้อำนวยการกรมการแพทย์และสุขภาพจะเป็นผู้นำแผนปฏิบัติการ ไปดำเนินการในด้านการบริการหลาย ๆ ด้านและหลายโครงการ

วัตถุประสงค์ของการบริการสาธารณสุข

ในการบริการสาธารณสุขของรัฐบาลบรูไนมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อลดจำนวนทารกที่ตายให้น้อยลง
2. เพื่อลดจำนวนโรคและคนพิการให้น้อยลง
3. เพื่อส่งเสริมวิถีชีวิตให้มีสุขภาพดี มีคุณภาพชีวิตที่ดี
4. เพื่อส่งเสริมสิ่งแวดล้อมที่ดีและควบคุมโรคติดต่อ
5. เพื่อลดจำนวนคนตายก่อนเวลาอันควร นั่นก็หมายถึงเป็นการเพิ่มอายุเฉลี่ยให้ประชาชน

ประเทศบรูไนนับว่าเป็นประเทศหนึ่งในเอเชียที่ให้ความสำคัญกับสวัสดิการด้านสุขภาพแก่ประชาชน ชาวบรูไนสามารถเข้ารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาลของรัฐได้ฟรี นอกจากนี้ยังมีการจัดแพทย์เคลื่อนที่เพื่อรักษาพยาบาลประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลความเจริญ ทูรกันดาร ที่สำคัญอีกอย่างก็คือในกองทัพของบรูไนมีศูนย์พยาบาลเป็นหน่วยงานหนึ่งในกองทัพ และถ้าผู้ป่วยอยู่ในที่ทูรกันดารก็มีหน่วยแพทย์อากาศ กล่าวคือ นายแพทย์ที่ไปรักษาต้องเดินทางโดยเฮลิคอปเตอร์ไปรักษาพยาบาลถึงที่ การที่รัฐบาลบรูไนเอาใจใส่ดูแลสุขภาพของประชาชน

อย่างดียิ่ง มีผลทำให้ชาวบรูไนมีอายุเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงถึง 72.1 ปี สำหรับผู้ชายและ 76.5 ปี สำหรับผู้หญิง นับว่ามีผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก เพราะเมื่อมีสุขภาพดีก็ย่อมทำงานได้ผลดี ผลงานมีประสิทธิภาพ ทำให้มีรายได้ดี มีผลทำให้เศรษฐกิจของชาวบรูไนดีขึ้นอันมีผลทำให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้นเป็นธรรมดา

การบริการการตรวจรักษาพยาบาลของบรูไนสามารถตรวจฟรีได้จากโรงพยาบาลของรัฐ ทั้ง 5 แห่งดังต่อไปนี้ :-

1. โรงพยาบาลราชอิสตรี เปอรังรัน อานัก ซาลิฮา (Raja Isteri Pengiran Anak Saleha – RIPAS Hospital) โรงพยาบาลนี้เป็นโรงพยาบาลที่ใหญ่ที่สุด ดีที่สุดของบรูไน ประกอบด้วยเตียง 555 เตียง เปิดทำการในปี 1984 โรงพยาบาลนี้ถือว่าเป็นโรงพยาบาลกลางของบันดาร์เสรีเบกาวัน
2. โรงพยาบาลสุรี เสรีเบกาวัน (Suri Seri Begawan Hospital) ตั้งอยู่ที่กัวลาบือเลต ห่างจากเมืองหลวงประมาณ 109 กิโลเมตร ใหญ่เป็นที่สองรองจากโรงพยาบาล RIPAS ประกอบด้วยเตียง 183 เตียง บริการประชาชนในเขตบือเลต เริ่มเปิดทำการในปี 1972
3. โรงพยาบาลตูดง (Tutong Hospital) ตั้งอยู่ในเมืองตูดง เขตตูดง ห่างจากเมืองหลวงประมาณ 45 กิโลเมตร บริการประชาชนชาวตูดงด้วยเตียง 30 เตียง
4. โรงพยาบาลเปอรังรันอิสตรี ฮัจญะฮฺมาเรียม (Pengiran Isteri Hajjah Mariam Hospital) เปิดในปี 1987 บริการประชาชนในเขตตีมบุง ตั้งอยู่ในเมืองบ่างาร์ มีเตียง 50 เตียง
5. โรงพยาบาลพานากา (Panaga Hospital) ซึ่งเป็นโรงพยาบาลที่บริหาร โดยบริษัท บรูไนเชลล์ มี 91เตียง ซึ่งบริการแก่ลูกจ้างและครอบครัวของบริษัทบรูไนเชลล์

นอกจากโรงพยาบาลของรัฐและบริษัทบรูไนเชลล์แล้วก็ยังมีคลินิกเอกชนที่บริการสาธารณสุขแก่ชาวบรูไน คลินิกเอกชนทั้งหมดจะต้องจดทะเบียนต่ออธิบดีกรมการบริการด้านการสาธารณสุขตามพระราชบัญญัติการแพทย์และทันตกรรม (ค.ศ. 1956) สำหรับหมอแผนโบราณจะต้องจดทะเบียนต่ออธิบดีกรมการบริการด้านการสาธารณสุขเช่นเดียวกัน

กระทรวงได้รับการจัดสรรงบประมาณมากพอที่จะใช้จ่ายเป็นค่าจ้างและเงินเดือนของเจ้าหน้าที่ คนงาน ค่าเช่า ค่าการควบคุมสิ่งแวดล้อมและอื่น ๆ ต่อไปเป็นการแสดงค่าใช้จ่ายระหว่างปี 1983-1996

ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพตั้งแต่ปี 1983-1996

: ล้านดอลลาร์บรูไน

ปี	งบประมาณ	ปี	งบประมาณ
1983	56.10	1990	104.33
1984	68.02	1991	121.52
1985	72.16	1992	124.97
1986	93.25	1993	141.55
1987	90.90	1994	148.04
1988	102.28	1995	153.92
1989	114.32	1996	162.58

ที่มา : กระทรวงการคลัง. Treasury Department. กรมทรัพย์สิน อังใน Brunei Darussalam Statistical Year book 1996/1997 หน้า 119

หน่วยงานและการให้บริการรักษา

การให้บริการรักษาจะครอบคลุมทุกแขนงของโรครวมทั้งการเอกซเรย์ ซึ่งจะมีที่โรงพยาบาลภูมิภาคที่ตั้งอยู่ในตูดงที่กัวลาบือเลตและติมูรุง นอกจากนี้แล้วคนไข้อาจจะถูกส่งไปรักษาต่างประเทศ เช่น สิงคโปร์ อังกฤษ นิวซีแลนด์ และออสเตรเลีย ในกรณีที่มีความจำเป็นส่วนใหญ่แล้วจะเกี่ยวข้องกับโรคที่ต้องรักษาด้วยรังสีและการผ่าตัดหัวใจ

ส่วนโรงพยาบาลกลางที่ตั้งอยู่ในบันดาร์ เสรี เบกาวันถือเป็นศูนย์กลางของโรงพยาบาลทั้งหมดและเป็นโรงพยาบาลที่มีอุปกรณ์การแพทย์ที่ทันสมัย หน่วยรักษาฉุกเฉินและบรรดาห้องผ่าตัดมีอยู่อย่างครบครัน

หน่วยงานและการบริการของสำนักงานบริการด้านสาธารณสุข มีดังนี้

1) หน่วยอวัยวะไต

หน่วยอวัยวะไตที่ทันสมัยได้ถูกตั้งขึ้นมาครั้งแรกในปี ค.ศ. 1973 ในระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมาหน่วยงานนี้ได้ขยายการบริการจนกระทั่งควบคุมการบริการที่เรียกว่า Naemo-dialysis อย่างไรก็ตามหน่วยงานนี้จะไม่ทำการผ่าตัดแต่จะส่งคนไข้ไปทำการผ่าตัดที่โรงพยาบาลในประเทศสิงคโปร์และสหราชอาณาจักรแทน

2) หน่วยการบันทึกข้อมูล

การรวบรวมและการเก็บรักษาที่เกี่ยวข้องกับการรักษาทั่วประเทศบรูไนเป็นหน้าที่รับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ข้อมูลทางการแพทย์ที่อยู่ในกรุงบันดาร์ เสรี เบกาวัน

3) หน่วยการบริการด้านเภสัชกรรม

การบริการด้านยาจะอยู่ภายใต้การควบคุมของเภสัชกร ส่วนคลังยาจะมีศูนย์กลางตั้งอยู่ที่กรุงบันดาร์ เสรี เบกาวัน ซึ่งจะมียาชนิดต่าง ๆ พร้อมด้วยวัคซีนอย่างครบครัน นอกจากนี้ยังให้บริการยาเคลื่อนที่ซึ่งจะให้บริการแก่คนในพื้นที่ที่อยู่ห่างไกลจากโรงพยาบาล

4) หน่วยเอกซเรย์

การบริการด้านการฉายเอกซเรย์เริ่มขึ้นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1978 ตามด้วยการบริการอัลตราซาวนด์ ในปี ค.ศ. 1979 การบริการด้านอัลตราซาวนด์ ผู้บริการที่เป็นชาวบรูไนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น ส่วนผู้เข้ารับบริการที่เป็นชาวต่างชาติซึ่งทำงานอยู่ในประเทศบรูไนในหน่วยงานของเอกชนจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเล็กน้อย

5) หน่วยสูตินรีเวช

หน่วยสูตินรีเวชก่อตั้งขึ้นมาครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 1980 ที่โรงพยาบาลกลาง โดยแบ่งออกเป็นสองแผนก ได้แก่ แผนกสูตินรีเวชทั่วไปและแผนกสูตินรีเวชสำหรับโรคติดต่อ นอกจากนี้แล้วยังมีแผนกหน่วยรักษาเด็กทารกโดยเฉพาะ

แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านสูตินรีเวชจะทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในส่วนการบริการสูตินรีเวชเป็นกลุ่ม เช่น เปิดคลินิกภูมิคุ้มกันโรค การบริการด้านสาธารณสุขในโรงเรียนต่าง ๆ การบริการสาธารณสุขแก่เด็กพิการ ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้จำนวนการเสียชีวิต

ของเด็กแรกเกิดและการเสียชีวิตของเด็กทารกที่อยู่ในครรภ์ลดลงในรอบหลายปีที่ผ่านมา ซึ่งสร้างความพอใจให้กับหน่วยงานเป็นอย่างมาก

6) หน่วยหูกอ จมูก

หน่วยนี้ก่อตั้งขึ้นมาครั้งแรกในปี ค.ศ. 1978 โดยมีการแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญและผู้ช่วยเข้าไปทำงาน

7) หน่วยผ่าตัด

หน่วยผ่าตัดได้เตรียมการบริการด้านการผ่าตัดทุกชนิดซึ่งจะมีขึ้นในโรงพยาบาลทั้งสองแห่ง ซึ่งได้แก่โรงพยาบาลบันดาร์ เสรี เบกาวัน และที่กัวลาบีโอเลด คนไข้ของพยายาลติ่มบุงและตูดงจะถูกส่งไปยังโรงพยาบาลบันดาร์เสรีเบกาวัน ส่วนแพทย์ที่เชี่ยวชาญด้านการผ่าตัดจะมีประจำการอยู่ที่โรงพยาบาลบันดาร์เสรีเบกาวันและที่กัวลาบีโอเลด ซึ่งจะได้รับการช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่จำนวนหนึ่ง

8) หน่วยจักษุแพทย์

หน่วยงานนี้เริ่มขึ้นในปี ค.ศ. 1961 ซึ่งจะมีแพทย์ผู้เชี่ยวชาญและพยาบาลพร้อมกับผู้ช่วยพยาบาล เพื่อให้สอดคล้องกับกาลเวลา จึงได้มีการจัดซื้อเครื่องอุปกรณ์ทางจักษุแพทย์หลายรายการ ทั้งนี้เพื่อเป็นการรักษาตาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากการตรวจอย่างธรรมดาแล้ว ยังมีการวินิจฉัยโรคและให้พยาบาลแก่ผู้ป่วยโรคเกี่ยวกับตา นอกเหนือจากนี้แล้วทางหน่วยยังได้เตรียมแว่นตาให้แก่คนไข้ มีการดำเนินการผ่าตัดโดยใช้แสงเลเซอร์ จัดการบริการผู้ป่วยฉุกเฉิน

9) หน่วยทันตแพทย์

เจ้าหน้าที่ชั้นสูงมีความรับผิดชอบการบริการทางทันตแพทย์ทั้งหมดทั่วประเทศ โดยได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ทันตที่มาจากทั้งสี่เขต

10) หน่วยห้องทดลองวิจัย

มีหน่วยห้องทดลองที่สมบูรณ์แบบหน่วยหนึ่ง พร้อมด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านโรควิทยาจำนวนหนึ่ง ส่วนนักชีวเคมีและนักแบคทีเรียวิทยาจะทำหน้าที่อีกหน่วยหนึ่ง ซึ่งแยกต่างหากจากหน่วยทดลองวิจัย

ศูนย์ทดลองจะอยู่ที่กรุงบันดาร์เสรีเบกาวัน นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานทดลองวิจัยเล็ก ๆ อยู่ที่กัวลาลัมเปอร์ ดุรง และคิมบุง ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1981 เป็นต้นมา ข้อมูลต่าง ๆ ของหน่วยงานนี้จะถูกเก็บไว้โดยมีระบบโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ออนไลน์ การเตรียมบริการห้องทดลองวิจัย 24 ชั่วโมงสำหรับกรณีฉุกเฉินในวันหยุดหรือนอกเวลาราชการ

การบริการหน่วยทดลองวิจัยยังครอบคลุมงานของโรคจุลชีววิทยา จุลกายวิภาคศาสตร์ของเนื้อเยื่อและโลหิตวิทยา

11) หน่วยการบริการห้องสมุด

ในปี ค.ศ. 1979 ห้องสมุดแพทย์ได้ถูกสร้างขึ้นมาที่สถานพิพิภภัณฑ์เซอร์ซิล โดยมีการเตรียมหนังสืออ้างอิงอย่างครบครัน นอกจากนี้ยังมีห้องสมุดขององค์การอนามัยโลก (WHO) ซึ่งมีหนังสืออ้างอิงมากมายที่เกี่ยวข้องกับแพทย์สมัยใหม่

12) หน่วยทีมงานแพทย์ทางอากาศ

ทีมงานแพทย์ทางอากาศจะอยู่ภายใต้การควบคุมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขชั้นสูง ทีมงานจะครอบคลุมการบริการทั้งการป้องกันและการรักษาพื้นที่ที่ห่างไกลจากความเจริญ ซึ่งไม่สามารถเดินทางทางคมนาคมผ่านทางบกและทางน้ำ

ทีมงานแพทย์ทางอากาศจะทำหน้าที่สามครั้งต่อหนึ่งสัปดาห์และจะเยี่ยมเยือนทุก ๆ หมู่บ้านหนึ่งครั้งต่อหนึ่งเดือน

13) หน่วยควบคุมวัณโรค

การควบคุมวัณโรคจะอยู่ภายใต้การนำของแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอื่น ๆ เป็นผู้ช่วย นอกจากนี้จะมีทีมงานซึ่งเรียกว่า "ทีมงาน BCG" จะทำหน้าที่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับชนิดของวัณโรคที่เกิดขึ้นในประเทศ และทำการฉีดวัคซีนเด็กในโรงเรียนระดับประถมศึกษา

14) หน่วยการบริการสาธารณสุขสำหรับประชาชนทั่วไป

ส่วนด้านสาธารณสุขสำหรับประชาชนทั่วไปจะอยู่ภายใต้สำนักงานการบริการทางแพทย์ และสาธารณสุขซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการวางแผนดำเนินการ และพัฒนาการบริการและควบคุมการสาธารณสุขของประชาชนทั่วไป ภายใต้การบังคับบัญชาของผู้อำนวยการ

สำนักงานการบริการทางการแพทย์และผู้ช่วย ส่วนผู้มีหน้าที่กำหนดการบริการดังกล่าวทั่วประเทศ คือ เจ้าหน้าที่การแพทย์ชั้นสูง

การบริการสาธารณสุขของประชาชนทั่วไปนั้นจะครอบคลุมการบริการด้านสาธารณสุขด้านที่อยู่อาศัย การบริการสาธารณสุขที่โรงเรียน รวมถึงสิ่งแวดล้อม โภชนาการและอาคารสถานที่

15) หน่วยสุขภาพมารดาและบุตร

โดยทั่วไปแล้วสถิติการตายของเด็กได้ลดลงจากเมื่อก่อนเป็นอย่างมาก ส่วนเด็กทารกที่ตายในขณะที่คลอดก็ลดลงเช่นเดียวกันกับการตายของผู้เป็นมารดา ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามาตรฐานของสูติรีเวชได้ยกระดับขึ้นมา และการรักษาสุขภาพของเด็กทารกก็เช่นเดียวกัน ทั้งนี้เกิดขึ้นจากความเจริญก้าวหน้าด้านการแพทย์ พร้อมกับการตื่นตัวที่เพิ่มมากขึ้นของประชาชนเกี่ยวกับความสำคัญของการรักษาสุขภาพในขณะที่การตั้งครรภ์ ตลอดจนการคลอด และการรักษาสุขภาพของเด็กทารกที่เกิดออกมา

การรับฝากครรภ์โดยคลินิกต่าง ๆ ก็ยังมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นทำให้มีสตรีจำนวนมากไปฝากครรภ์

ส่วนคลินิกสงเคราะห์เด็กได้รับการต้อนรับอย่างดีจากประชาชน โดยที่คลินิกแห่งนี้สามารถให้การรักษายาบาลเด็กแรกเกิดเกือบทุกคน รวมทั้งเด็ก ๆ ที่อยู่ในเมือง และชนบท ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความเจริญก้าวหน้าของการบริการสงเคราะห์เด็ก

16) หน่วยการบริการด้านสุขภาพในโรงเรียน

การบริการด้านสุขภาพในโรงเรียนจะครอบคลุมการตรวจสุขภาพของตา หู การฉีดวัคซีน ตรวจรักษาเด็กพิการ รักษาโรคทั่วไป และให้ความรู้ด้านสุขภาพแก่เด็กนักเรียน

17) การบริการสุขภาพด้านสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมทั้งหมดที่เกี่ยวกับการบริการสุขภาพด้านสิ่งแวดล้อมมีจุดมุ่งหมายเพื่อทำให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่ดีในเรื่องของความสะอาดด้วยความร่วมมือของประชาชนทั่วไป โดยเน้นในเรื่องของความสะอาดในด้านโภชนาการ ความสะอาดของอาคาร การควบคุมโรคติดต่อ การรักษาสิ่งแวดล้อม และให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพแก่ประชาชนทั่วไป

18) หน่วยควบคุมโรคไข้มาลาเรีย

ประเทศบรูไนสามารถควบคุมโรคไข้มาลาเรียนับตั้งแต่โรคดังกล่าวได้เข้ามาในประเทศนี้ มาตรการควบคุมมีหลายอย่าง ได้แก่ การตรวจเลือดของกลุ่มแรงงานต่างชาติ นอกจากนี้แล้วยังมีการฉีด DDT ตามเขตชายแดนปีละ 2 ครั้ง ในปัจจุบันนี้ปัญหาการระบาดของโรคไข้มาลาเรียไม่มีอีกต่อไป

19) หน่วยการพยาบาล

การบริการด้านพยาบาลจะอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของหัวหน้าเจ้าหน้าที่พยาบาล การบริการด้านพยาบาลจะถูกแบ่งออกเป็น 4 ภูมิภาค ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการบริหาร ในแต่ละปีจะมีการฝึกฝนพยาบาล ซึ่งพยาบาลที่มีคุณสมบัติจะได้รับการสนับสนุนให้ได้รับการฝึกฝนภาคสนามในประเทศบรูไน หลังจากนั้นพยาบาลเหล่านี้จะถูกส่งไปฝึกฝนต่อในต่างประเทศ

20) การบริการด้านการรักษา

มีสองหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การบริการด้านนี้ ได้แก่ กายบำบัด และการบำบัดด้วยการฝึกอาชีพ

- หน่วยกายบำบัด หน่วยนี้จะให้การบริการแก่ผู้ป่วยในและผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลกลาง นอกจากนี้แล้ว หน่วยนี้ยังมีการบริการเฉพาะเด็กพิการ ซึ่งเริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ. 1977
- หน่วยการบำบัดด้วยการฝึกอาชีพ หน่วยนี้ก่อตั้งขึ้นมาครั้งแรกในปี 1972 ตั้งแต่นั้นมาหน่วยนี้ยังมีการขยายงานเรื่อยมา การฝึกฝนประกอบด้วยหลายชนิดผ่านทางงานหัตถกรรม นอกจากนี้ทางหน่วยจะก่อตั้งกลุ่มบำบัดกลุ่มหนึ่งสำหรับผู้ป่วยโรคจิต

21) การบริการรถพยาบาล

การบริการรถพยาบาลของสำนักการบริการด้านสาธารณสุขได้ขยายเขตการบริการด้วยการสั่งซื้อพาหนะที่ทันสมัย โดยที่ทางสำนักงานได้ดำเนินการสั่งซื้อพาหนะที่ใช้ทั้งทางบก และทางน้ำ เพื่อบริการด้านสาธารณสุขให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง

ต่อไปนี้เป็นารแสดงจำนวนบุคลากรทางการแพทย์โรงพยาบาลและเตียงใน
ประเทศบรูไน

จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

ปี	จำนวนนายแพทย์			จำนวนทันตแพทย์		
	รัฐบาล	เอกชน	รวม	รัฐบาล	เอกชน	รวม
1983	97	19	116	12	10	22
1984	97	19	116	13	13	26
1985	114	35	149	14	11	25
1986	139	32	171	17	11	28
1987	139	32	171	17	14	31
1988	139	32	171	19	7	26
1989	139	32	171	21	9	30
1990	149	48	197	18	9	27
1991	149	48	197	18	9	27
1992	149	48	197	18	9	27
1993	149	48	197	18	9	27
1994	216	35	251	30	8	38
1995	216	35	251	30	8	38
1996	238	43	281	32	8	40

ปี	จำนวนนงพยาบาล			จำนวนเภสัชกร		
	รัฐบาล	เอกชน	รวม	รัฐบาล	เอกชน	รวม
1983	525	102	627	6	1	7
1984	525	102	627	4	1	5
1985	583	80	663	5	1	6
1986	697	82	779	7	1	8
1987	697	82	779	7	1	8
1988	658	81	739	7	1	8
1989	789	81	870	7	1	8
1990	1086	142	1128	8	2	10
1991	1086	142	1128	8	2	10
1992	1086	142	1128	8	2	10
1993	1086	142	1128	8	2	10
1994	1146	142	1288	13	2	15
1995	1146	142	1288	13	2	15
1996	1296	142	1438	10	10	20

ที่มา : กรมการแพทย์และสุขภาพ. กระทรวงการสาธารณสุข อย่างเป็นทางการใน Brunei Darussalam

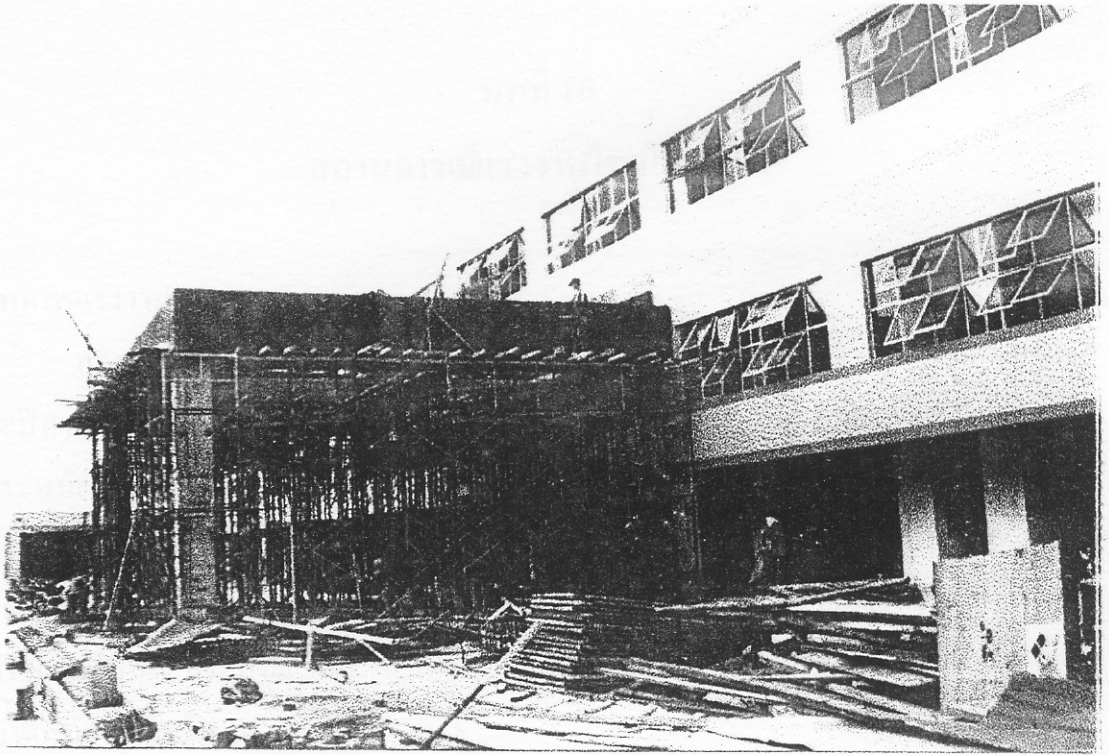
Statistical Yearbook. 1996/1997.

จำนวนโรงพยาบาลและจำนวนเตียง

ปี	จำนวนโรงพยาบาล				จำนวนเตียง			
	รัฐบาล	เอกชน	ทหาร	รวม	รัฐบาล	เอกชน	ทหาร	รวม
1983	4	1	3	8	757	91	28	876
1984	4	1	3	8	757	91	28	876
1985	4	1	3	8	757	91	28	876
1986	4	1	3	8	757	91	28	876
1987	4	1	3	8	761	91	41	893
1988	4	1	3	8	761	91	41	893
1989	4	1	3	8	761	91	41	893
1990	4	1	3	8	784	91	41	916
1991	4	1	5	10	797	91	79	967
1992	4	1	5	10	797	91	79	967
1993	4	1	5	10	797	91	79	967
1994	4	1	5	10	789	91	79	959
1995	4	1	5	10	791	91	79	961

จำนวนคลินิก

ปี	จำนวนคลินิก		
	คลินิกสุขภาพ	คลินิกเคลื่อนที่	รวม
1983	27	32	59
1984	27	26	53
1985	28	26	54
1986	30	25	55
1987	34	23	57
1988	38	19	57
1989	39	17	56
1990	39	16	55
1991	39	13	52
1992	32	11	43
1993	32	11	43
1994	32	24	56
1995	15	36	51

การก่อสร้างโดยแรงงานไทย